

การเปรียบเทียบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ตามทฤษฎีของแมกเกรเกอร์
ของสมาชิกผู้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคิวิซี

นายเมธาวุฒิ ฝัรพรวิฑูร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-438-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016368

1 10312316

A COMPARISON OF THE Y TYPE PERSONALITY ACCORDING TO MCGREGOR'S THEORY
OF THE PARTICIPANTS IN QUALITY CONTROL CIRCLE ACTIVITIES

MR. METHAWUT PEERAPORNVITON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-438-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ตามทฤษฎีของแมกเกรเกอร์ของสมาชิก
ผู้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคิวิซี
โดย นายเมธาวุฒิ นีรรวิฑูร
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุย จำปาเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรันยะประภา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นเสวนาหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

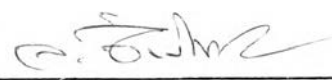
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิ้น แบรี่)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สพานรณ โคตรจรัส)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรันยะประภา)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุย จำปาเทศ)

นายเมธาวุฒิ นิ่มวรวิฑูระ การเปรียบเทียบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ตามทฤษฎีของแมกเกรเกอร์
 ของสมาชิกผู้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคิวิซี (A COMPARISON OF THE Y TYPE PERSONALITY
 ACCORDING TO MCGREGOR'S THEORY OF THE PARTICIPANTS IN QUALITY CONTROL
 CIRCLE ACTIVITIES) อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุย จาปาเทศ
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณราย ทริมยะประกา, 117 หน้า.
 ISBN 974-577-438-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ของสมาชิกกลุ่มกิจกรรม
 คิวิซีตามประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคิวิซี เป็นการศึกษาวิจัย ซึ่งสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
 สมาชิกกลุ่มกิจกรรมคิวิซีของฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำนวน 206 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความเห็นเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งสร้างขึ้นตามทฤษฎี X และ
 ทฤษฎี Y ของแมกเกรเกอร์

สมมุติฐานในการวิจัยคือ 1) สมาชิกกลุ่มกิจกรรมคิวิซีที่มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมคิวิซี
 มาก/น้อยจะมีภาวะบุคลิกภาพแบบ Y แตกต่างกัน 2) สมาชิกกลุ่มกิจกรรมคิวิซีที่ได้รับ/ไม่ได้รับรางวัล
 จากการเสนอผลงานกิจกรรมคิวิซีจะมีภาวะบุคลิกภาพแบบ Y แตกต่างกัน 3) สมาชิกกลุ่มกิจกรรม
 คิวิซีที่เป็น/ไม่เป็นหัวหน้า รองหัวหน้า และเลขาธิการกลุ่มกิจกรรมคิวิซีจะมีภาวะบุคลิกภาพแบบ Y
 แตกต่างกัน 4) สมาชิกกลุ่มกิจกรรมคิวิซีที่เป็น/ไม่เป็นผู้นำเสนอผลงานกิจกรรมคิวิซีจะมีภาวะบุคลิกภาพ
 แบบ Y แตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า รางวัลจากการเสนอผลงานกิจกรรมคิวิซี และสถานะภาพในการเป็น
 หัวหน้า รองหัวหน้า และเลขาธิการกลุ่มกิจกรรมคิวิซี แสดงให้เห็นความแตกต่างของภาวะบุคลิกภาพแบบ
 Y ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมคิวิซี และบทบาท
 ในการเสนอผลงานกลุ่มกิจกรรมคิวิซีไม่แสดงให้เห็นความแตกต่างของภาวะบุคลิกภาพแบบ Y

ภาควิชาจิตวิทยา.....
 สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา.....
 ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

METHAWUT PEERAPORNVITON: A COMPARISON OF THE Y TYPE PERSONALITY ACCORDING TO MCGREGOR'S THEORY OF THE PARTICIPANTS IN QUALITY CONTROL CIRCLE ACTIVITIES. THESIS ADVISOR: DR. LOUIS CHAMPATHES, THESIS COADVISOR: DR. PARNARAI SAPAYAPRAPA, 117 pp. ISBN 974-577-438-3

The purpose of this research was to compare the Y type personality of QC circle members with different degrees of participation in QC circle activities. This research was a survey research of the 206 participants in QC circles from the Transmission Line Maintenance Department, Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT). The instrument used in this research was a survey schedule of opinion on work designed on the basis of McGregor's Theory X and Theory Y. It was hypothesized that 1) The QC circle members who had more/less experience in QC circle activities, would show differences in Y type personality; 2) The QC circle members who received/did not receive rewards from the presentation of results following QC circle activities, would show differences in Y type personality; 3) The QC circle members who were/were not heads, assistant heads, and secretaries of QC circles, would show differences in Y type personality; 4) The QC circle members who were/were not presentors in QC circle activities, would show differences in Y type personality.

Results indicate that rewards upon presentation of results of QC circle activities, and status as the heads, assistant heads, and secretaries of QC circles show significant differences in the participants' Y type personality; however experience in QC circle activities, and role in presentation in QC circle activities show no differences in the participants' Y type personality.

ภาควิชาจิตวิทยา.....
 สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา.....
 ปีการศึกษา 2532.....

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จขึ้นได้ด้วยความกรุณาของท่านผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอกราบขอพระคุณท่านผู้มีส่วนสร้างสรรค์ความสำเร็จในครั้งนี้ ดังรายนามต่อไปนี้

กราบขอพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ และรองศาสตราจารย์ ดร. พรรณราย ทวีชัยประภา ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย โดยให้ความเอาใจใส่และความห่วงใย แก่ผู้วิจัยตลอดมา

กราบขอพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย ยาวะประภาษ คุณวิมล อุนเอกกลาม คุณนิพนธ์ ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา และคุณศุภชัย วัฒนธีระ ที่กรุณารับเป็นวิทยากรคุณวุฒิในการพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัย

กราบขอพระคุณ ดร. จีน แบร์รี่ รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ โคตรจรัส และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ที่ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้ความห่วงใย และให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จขึ้นได้

ขอบคุณคุณसारะ สุขวรารห์ ที่คอยห่วงใยและเอาใจช่วย คุณอรุณี บัวเรงเทียนทอง ที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษา และช่วยประมวลผลข้อมูล และคุณผ่องพรรณ กัลลประวิทย์ ที่ให้กำลังใจ จัดทำข้อมูลพื้นฐานและกรอกข้อมูลลงในแบบฟอร์มลงรหัส

กราบขอพระคุณพ่อและแม่ผู้มีพระคุณอันหาที่เปรียบมิได้ กราบขอพระคุณครูและอาจารย์ทุกท่านที่ให้แสงสว่างทางปัญญา ขอขอบคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ความแก่กล้าและความเชื่อมั่น และขอบคุณการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อ

เมธาวุฒิ ธีรพรวิฑูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวความคิดและทฤษฎีพื้นฐาน	4
แนวความคิดของกลุ่มกิจกรรมคิวซี	4
- ความเป็นมาของกลุ่มกิจกรรมคิวซี	4
- ความหมายของกลุ่มกิจกรรมคิวซี	5
- หลักการ วิธีการ และเทคนิคของกลุ่มกิจกรรมคิวซี	6
การจัดทำกิจกรรมคิวซีของฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง	14
ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของแมกเกรเกอร์	18
- แนวความคิดของทฤษฎี X	18
- แนวความคิดของทฤษฎี Y	19
- ทฤษฎี Y เชิงประยุกต์	21
- ทฤษฎี X และทฤษฎี Y กับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	22
กลุ่มกิจกรรมคิวซีกับภาวะบุคลิกภาพแบบ Y	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	33
สมมติฐานในการวิจัย	33
ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง	34

	หน้า
คำจำกัดความเฉพาะ	34
ขอบเขตของการวิจัย	35
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	36
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	37
ประชากร	37
รูปแบบของการวิจัย	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
วิธีดำเนินการและการรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
การสัมภาษณ์ให้ข้อมูลสำคัญ	45
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก ก	94
ภาคผนวก ข	98
ภาคผนวก ค	99
ประวัติผู้เขียน	117

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามประสบการณ์ในการ ทำกิจกรรมวิชาชีพและหน่วยงานที่สังกัด	48
2	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามการได้รับรางวัลและ ไม่ได้รับรางวัลจากการเสนอผลงานกิจกรรมวิชาชีพ และหน่วยงานที่สังกัด ..	49
3	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามสถานะภาพของการเป็น หัวหน้า รองหัวหน้า หรือเลขานุการกลุ่มกิจกรรมวิชาชีพ และหน่วยงานที่สังกัด	50
4	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามบทบาทในการเป็นผู้ เสนอผลงานกิจกรรมวิชาชีพ และหน่วยงานที่สังกัด	51
5	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความต่อเนื่องในการทำ กิจกรรมวิชาชีพ และหน่วยงานที่สังกัด	52
6	แสดงมิติสัมฤทธิ์ผลชนิดและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y และองค์ประกอบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y 6 ด้านของประชากร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมวิชาชีพ	53
7	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ตามประสบการณ์ในการทำกิจกรรมวิชาชีพ ตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	55
8	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ด้านความริักงานตามประสบการณ์ใน การทำกิจกรรมวิชาชีพตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	56
9	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ด้านความรับผิดชอบต่องาน ตาม ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมวิชาชีพตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	57
10	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ด้านการควบคุมตนเองในการทำงาน ตามประสบการณ์ในการทำกิจกรรมวิชาชีพตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	58

ตารางที่

หน้า

11	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ด้านการมุ่งความสำเร็จของงานตามประสบการณ์ในการทำกิจกรรมควิซีตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	59
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ด้านการใช้ศักยภาพเต็มที่ในการทำงาน ตามประสบการณ์ในการทำกิจกรรมควิซีตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	60
13	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ตามประสบการณ์ในการทำกิจกรรมควิซีตั้งแต่ 1-6 กิจกรรม	61
14	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y และองค์ประกอบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y 6 ด้าน ตามการได้รับรางวัลและไม่ได้รับรางวัลจากการเสนอผลงานกิจกรรมควิซี	62
15	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y และองค์ประกอบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y 6 ด้าน ตามสภาพของการเป็นหรือไม่เป็นหัวหน้ารองหัวหน้า หรือเลขานุการกลุ่มกิจกรรมควิซี	64
16	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y และองค์ประกอบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y 6 ด้าน ตามบทบาทในการเป็นหรือไม่เคยเป็นผู้เสนอผลงานกิจกรรมควิซี	66
17	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y และองค์ประกอบภาวะบุคลิกภาพแบบ Y 6 ด้าน ตามความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมควิซี	68
18	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ตามความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมควิซี	69

ตารางที่		หน้า
19	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบุคลิกภาพแบบ Y ระหว่างคู่แบบเฟลเฟ่ ภายหลังจากการทดสอบความแปรปรวนตามตารางที่ 18	70

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงการจัดตั้งและการดำเนินกลุ่มกิจกรรมควีซี	6
2	ตัวอย่างตารางตรวจสอบสาเหตุของอุบัติเหตุ	9
3	ตัวอย่างกราฟแสดงอุบัติเหตุระหว่างมกราคม-มิถุนายน (2524)	10
4	ตัวอย่างแผนภูมิพาเรโตแสดงสาเหตุของอุบัติเหตุ	10
5	ตัวอย่างแผนภูมิแกงปลาแสดงสาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดจากพนักงาน	11
6	ตัวอย่างตารางปฏิบัติงาน	12
7	ตัวอย่างกราฟเส้นแสดงสถิติอุบัติเหตุ เปรียบเทียบก่อน-หลังการทำกิจกรรม	13
8	แสดงลำดับความต้องการของบุคคลตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ	23
9	แสดงทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ แมกเกรเกอร์ อาร์ทิวริส และเฮิร์สเบิร์ก โดยเปรียบเทียบ	25